Cel mai important poet postbelic

NICHITA STĂNESCU

(n. 31 martie 1933, Ploiești, județul Prahova — d. 13 decembrie 1983, București

Poetul român cel mai aproape de premiul Nobel

,,Mai lasă-mă un minut
Mai lasă-mă o secundă
Mai lasă-mă un fir de nisip,o briză, o undă!...”

Poetul s-a născut la Ploieşti, pe 31 martie 1933 şi, ca o ironie a sorţii, a murit pe 13 decembrie 1983.

13 este inversul lui 31, moartea este inversul vieţii.

Pentru noi şi pentru eternitate el a rămas de 50 de ani.

Şi astăzi, mulţi dintre cei care l-au cunoscut vorbesc despre el la prezent.

Omul Nichita a murit, dar Poetul nu a părăsit nicicând lumea aceasta.

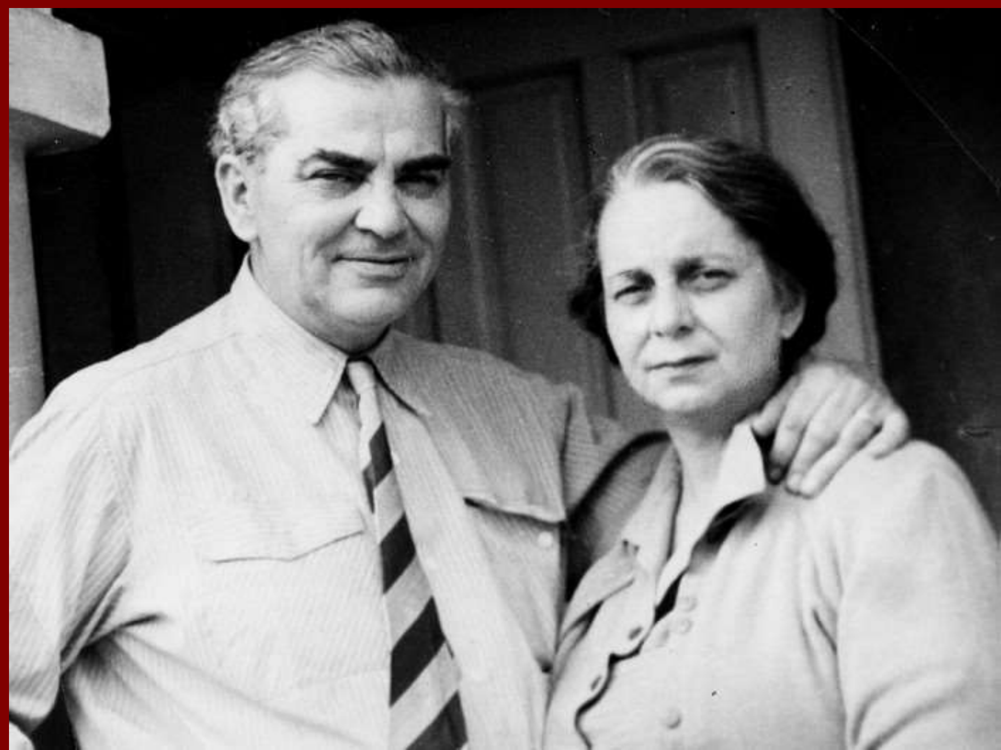
FAMILIA

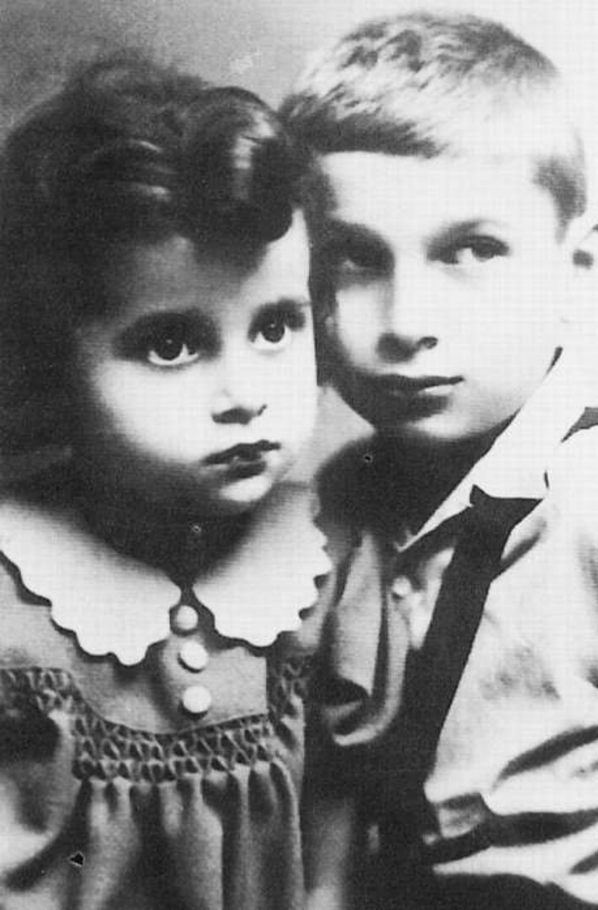
Părinţii

Tata: Nicolae H. Stănescu

Mama: Tatiana Cereaciuchin

"Poetul nu are biografie: biografia lui este de fapt propria lui operă, mai bună sau mai rea, mai măreaţă sau mai puţin măreaţă."

FAMILIA

Nichita cu sora lui

"INGERUL BLOND"

Mama sa, prinţesa Tatiana Cereaciuchin, s-a născut la Voronej într-o familie de conditie nobilă . Tatăl Tatianei a fost fizicianul și generalul **Nikita** Cereaciuchin. Ca urmare a Revoluției din Octombrie, generalul Cereaciuchin se refugiază discret și rapid împreună cu familia sa, formată din soție și două fete, în România, inițial în Constanța și ulterior la Ploiești, unde se stabilesc. Aici, în orașul petroliștilor dar și al lui Ion Luca Caragiale, viitorii părinți ai lui Nichita se vor întâlni și căsători la 6 decembrie 1931.

Întâiul lor născut va purta, emblematic, prenumele ambilor bunici, al generalului-fizician rus și al comerciantului român, Nichita (și) Hristea Stănescu.

BUNICUL DINSPRE MAMĂ (Fizicianul și generalul rus Nikita Cereaciuchin)

BUNICUL DINSPRE TATĂ (Hristea Stănescu, specializat în producerea și comercializarea unor țesături grele de tipul abalei)

- Primi numele celor doi bunici **Nichita** . Părinţii îi vor spune mereu **Nini**.
- O **fire blândă şi luminoasă**, ca ziua naşterii lui.
- Înzestrat cu o **frumuseţe de înger rebel**, egalată numai de infinita delicateţe sufletească.
- Nini era **fermecător şi bucălat** ca o pictură renascentistă.
- Până la naşterea surorii sale Mariana Elena, părinţii îl îmbrăcau în rochiţe şi costumaşe fanteziste croite de tatăl lui.
- După o întîmplare, în care sesiză diferenţele între fetiţele din vecini şi el, refuză să mai umble astfel costumat.
- Jucându-se pe străzile de la marginea oraşului, copilul deprinde un limbaj colorat, familiar şi ironic. Il cunoaşte pe Nae Lăutarul, de la care aude prima dată poezia folclorică românească.

PLOIEȘTI

- Casa memorială **Nichita Stănescu** este unul dintre cele mai importante obiective turistice din **Muntenia.**
- **E**ste decorată cu piese de mobilier ce au aparţinut poetului (biroul de lucru, pianul, dormitorul, sufrageria, bucătăria şi pendula din casa natală), precum şi opera antumă a poetului (cărţi cu autografe şi dedicaţii oferite familiei şi prietenilor), premiile naţionale şi internaţionale, fotografii, benzi video, afișe, medalii și alte obiecte (brichete, ceasuri, bibelouri).

EDUCAŢIE:

1944 - 1952: LICEUL "Sf. Petru și Pavel", devenit "I.L. Caragiale" din Ploiești

- **La şcoală prindea foarte uşor ceea ce-i stârnea curiozitatea şi uita foarte repede ceea ce nu-l interesa.**
- **In liceu era foarte pasionat de lectură: citea enorm cărţi foarte variate.**
- **In primii ani de liceu, fiind voinic şi îndesat, colegii îi spun “Grasu”.**
- **In ultimii ani de liceu este zvelt, are o înfăţişare de înger rebel.**
- **Publică caricaturi şi în orele plictisitoare pentru el compune zeci de versuri neserioase în gând (memorie foarte bună). Scrie la revista liceului, o foaie băşcălioasă şi nonconformistă.**

1952 - 1957: FACULTATEA de filologie a Universităţii din București

Tatiana Stănescu, mama poetului:

- „Nini era inteligent şi se ocupa de mai multe odată.
- Desena, picta, sculpta, cânta la pian, umbla după fete, era în echipa de volei a liceului.
- În liceu, a făcut o gramadă de năzdrăvănii.
  - A scos o revistă, <<Băcaonia>>, cu epigrame şi caricaturi ale profesorilor, a organizat o expoziţie cu astfel de caricaturi, pentru care a fost eliminat două zile.
  - Într-o vreme se tunsese zero şi chiar şi-a ras o sprânceană.
- Era răsfăţat şi iubit de toţi“.

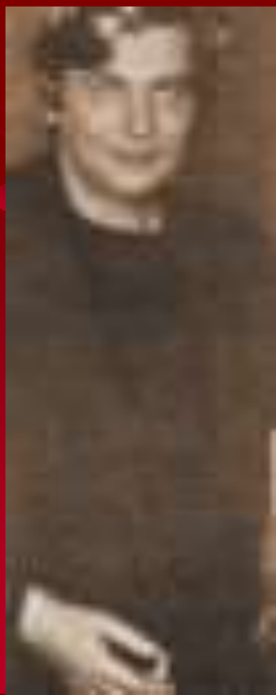

Tatiana Stănescu, mama poetului:

„Noi, părinţii, am crezut că Nini (apelativul lui Nichita folosit de părinţi, surori, prieteni - n.n.) se va duce la Politehnică.

Numai că el s-a înscris la Filologie, împreună cu **Magdalena Petrescu**, iubita lui de-atunci, nevasta lui de mai târziu."

Va trăi în atmosfera sumbră de distrugeri a războiului: bombardamente, soldaţi ucişi, moartea unor rude foarte apropiate.

MULTIMEDIA

- **1974** - Suferă un preinfarct și este internat la Spitalul de Urgenţă Floreasca.

- **1977 - La 4 martie poetul încearcă, în zadar, să salveze pe prietenul său Nicolae Stefănescu, si este lovit de prăbusirea unui zid după cutremur. În urma socului face o scurtă paralizie a părtii stângi a corpului care va lăsa urme si după vindecare.**

Eugen Simion:

- „Nu are o locuinţă sigurã, nu are o adresă unde poate fi gãsit,
- Se îmbracã modest. Când primeşte salariul de la „Gazeta literarã”, „România literarã”, îşi invită generos prietenii la Casa Scriitorilor sau la o cârciumă din cartier.
- Are mulţi prieteni şi, pe mãsură ce reputaţia lui literară creşte, numărul prietenilor tineri va creşte.
- Când primeşte, în sfârşit (în decembrie 1975), o locuinţă, ţine uşa casei deschisă. Locuinţa este, în fapt, un apartament de două camere, situat într-un bloc din Piaţa Amzei, nr. 7-9. Aici primeşte pe cine vrea să-l vadă. **Îi cucereşte pe toţi şi se lasă** uşor cucerit de noii săi prieteni. „A avea un prieten - spune el - este mai vital decât a avea un înger”. I se spune din ce în ce mai des „Nichita”. Un prenume care devine nume, care indică o personalitate lirică de prim rang, un stil de viaţã şi un limbaj specific. Avea doar un costum de gală (celebrul costum în dungi) şi, în rest, purta zilnic un pulovăr gri de lână groasã şi aceeaşi pereche de blugi largi, de o culoare nedeterminată”.

Căsătorit prima dată cu Magdalena Petrescu (1952)

Generozitatea și farmecul recunoscut de toţi par să-i fi asigurat și succesul în dragoste, până la un punct însă.

Pentru prima oara, Nichita Stanescu s-a casatorit in 1952, imediat dupa absolvirea liceului, cu Magdalena Petrescu. El avea 19 ani, iar ea era sora celui mai bun prieten al sau. Din Ploiesti, au plecat amandoi la facultate in Bucuresti, unde casatoria n-a rezistat decat vreo doi ani. Totusi, dupa Revolutie, cand prima sotie, plecata in Australia, a revenit in tara, a rascumparat pianul familiei Stanescu, pierdut la nationalizare, si l-a donat Muzeului "Nichita Stanescu" din Ploiesti.

Căsătorit a doua oară, cu Doina Ciurea - Stănescu

- La putin timp dupa despartirea de iubita din liceu, a cunoscut-o pe cea de-a doua sotie a sa, poeta Doina Ciurea.
- Printre tinerii scriitori circula legenda ca aceasta ar fi avut o relatie cu Labis, rivalul literar al lui Nichita. "Atunci, cum isi propusese sa cucereasca poezia, a cucerit-o si pe Doina", explica Alexandru Condeescu.
- Cei doi insa nu s-au casatorit pana in 1962. Dragostea pentru ea, de aproape zece ani, va fi subiectul volumului *O viziune a sentimentelor*.

Căsătorit a treia oară, cu Tudorica Tărâţă (Dora)

Pe Dora, care le era colega de facultate, chiar Florin Iaru si Traian T. Cosovei au dus-o in vizita la Nichita.

"Orice student la Litere voia sa-l cunoasca", spune Iaru.
Chiar atunci, la prima intalnire, gazda lor s-a indragostit de tanara studenta, careia i-ar fi spus: "Tu nu mai pleci de aici".

La scurt timp, Dora s-a mutat la el si au ramas impreuna pana in 1983, cand a murit Nichita.

Totusi, nu s-au casatorit decat in 1982, cand poetul urma sa primeasca Premiul pentru literatura "Cununa de aur", in Iugoslavia.
Ca sa poata merge si Dora cu el trebuiau sa fie casatoriti.

Nichita nu divortase de Doina Ciurea pana atunci, dupa spusele lui Condeescu, pentru ca avea oroare de tribunal.

„A avea un prieten este mai vital decât a avea un înger”. (N.S.)

Cu Florin Iaru, T. Jebeleanu, Dora, E. Suciu

Unul din renumiţii boemi ai Bucureştiului

- Dintotdeauna, poetul modernist Nichita Stănescu a dus o viaţă boemă: pe când salariul mediu era de doar 1.000 de lei, el cheltuia nu mai puţin de 10.000 de lei.
- Ar putea părea o risipă mult prea mare, însă, dacă ne gândim că Nichita lua pentru postul onorific de la publicaţia “România literară” 5.000 de lei, iar pentru drepturile de autor încă pe atât, suma cheltuită nu pare deloc una exagerată.
- Toată această „risipă” era compensată de o contabilizare minuţioasă a cheltuielilor şi împrumuturilor pe care le făcea altor scriitori.
- Avea tot felul de prieteni care îl parazitau. Veneau la el, de dimineaţă până seara. Nichita era o persoană deschisă.
- A dus o viaţă lipsită de griji prea mari.

BOEM = Persoană, mai ales scriitor sau artist, care duce o viață neregulată, disprețuind conveniențele sociale (plină de privațiuni, dezordonată)

Relaţia cea mai de durată, cea mai aprinsă, dar și cea mai dificilă a fost cu Gabriela Melinescu (scriitoarea pe care a cunoscut-o in 1964 şi care i-a fost aproape mai bine de zece ani)**, singura cu care nu s-a căsătorit. În tensiunea relaţiei lor, poetul creează cele mai explozive opere ale sale. St**abilită din 1975 în Suedia.

Gabriela Melinescu :

- „Un om generos cu toţi cei din jurul său, alături de care nu ştiai când trece timpul”;
- „Era atât de solicitat de prietenii lui, încât se întorcea copleşit acasă” .

Adam Puslojic, Mircea Dinescu, Traian T Cosovei - 1978

Cezar Ivănescu, în „Cu Cezar Ivanescu vorbind despre Nichita Stanescu (asa cum l-a cunoscut)” – Vasile Proca, **Oglinda literară**, Nr. 67 iulie 2007:

- **Nichita era despărţit de soţie, dar fără acte. O lăsase acasă, într-un apartament cu 3 camere. O chema Doina Ciurea şi era scriitoare. Au stat împreună aproape 20 de ani.**
- **Gabriela Melinescu, iubita lui Nichita, era tânără, frumoasă, brunetă şi o foarte talentată poetă.**
- **Amândoi trăiau într-o mansardă, o cămăruţă, ce mai. De-abia încăpeau o masă, un pat, o etajeră şi un scaun. Bineînţeles, eu am rămas uimit când i-am văzut acolo, în chiţimia aia. Şi am întrebat: „Nichita, cum puteţi sta în condiţiile astea?”.**
- **El mi-a explicat că atât timp cât a stat la părinţii lui, în Ploieşti – aveau acolo o casă mare şi frumoasă, unde a trăit foarte bine – scria toată vremea, cât a fost elev, poezii cu mansarda, cu mansardele.**
- **Şi i-am zis: „Mansardă ai vrut, mansardă ţi-a dat Dumnezeu”.**
- **Dar ce contează cum e mansarda, când eşti fericit! Cioran, la Paris, stătea tot într-o mansardă.**
- **Posibil că există un farmec, un *ce* misterios al mansardelor. Trebuie să trăieşti în ele pentru a şti şi a simţi acest sentiment. El locuia în mănsărduţa aia, care de altfel a devenit celebră.**

PREMII

Premiul Uniunii Scriitorilor

I se acordă de patru ori:

1964

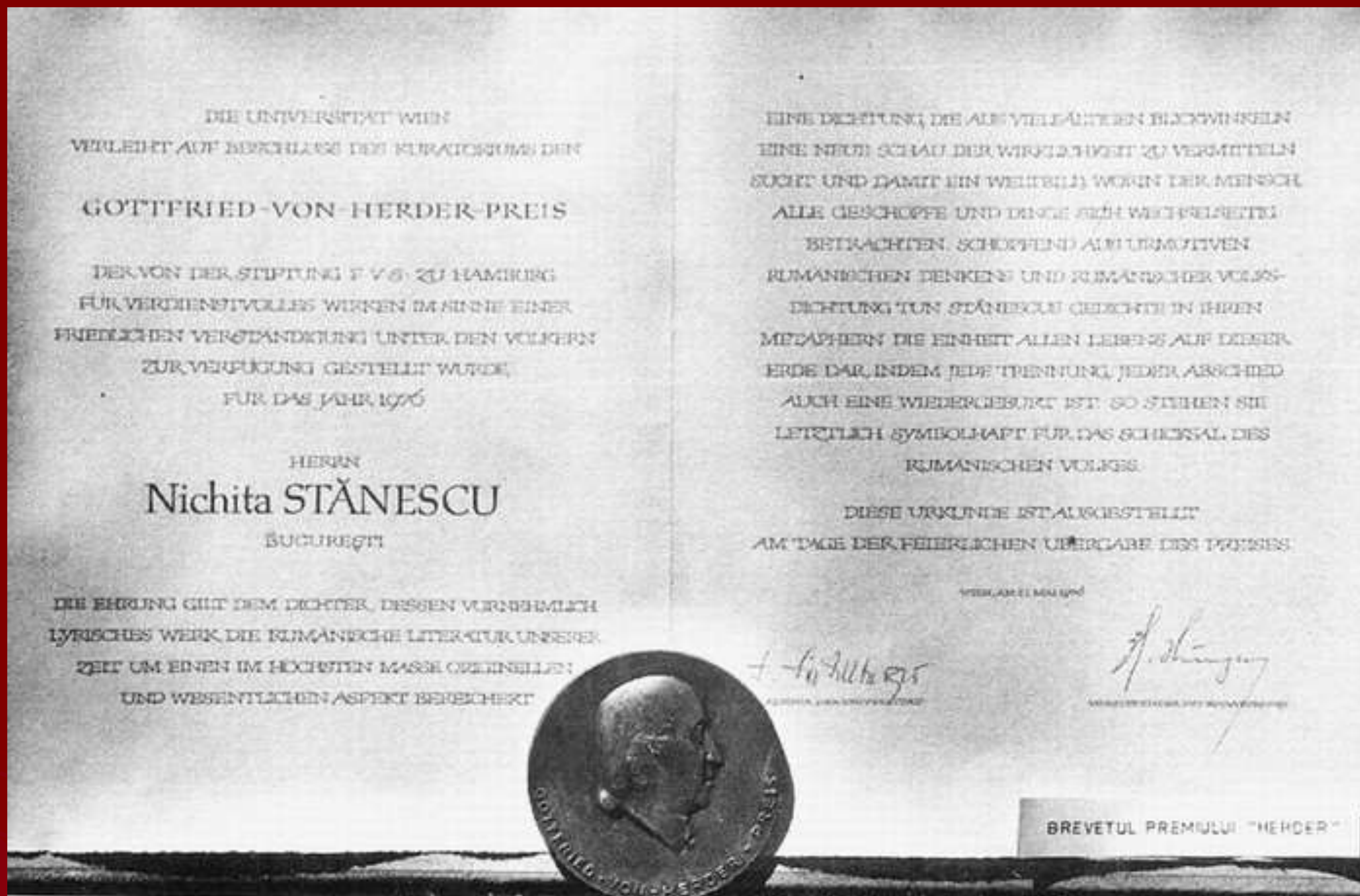
1969

1972

1975

Academia Română i-a acordat:

Premiul *Mihai Eminescu*

DIE UNIVERSITÄT WIEN
VERLEIHT AUF BESCHLUSS DES KURATORIUMS DEN

GOTTFRIED-VON-HERDER-PREIS

DER VON DER STIFTUNG F.V.S. ZU HAMBURG
FÜR VERDIENSTVOLLES WIRKEN IM SINNE EINER
FRIEDLICHEN VERSTÄNDIGUNG UNTER DEN VÖLKERN
ZUR VERFÜGUNG GESTELLT WURDE,
FÜR DAS JAHR 1976

HERRN
Nichita STĂNESCU
BUCUREȘTI

DIE EHRUNG GILT DEM DICHTER, DESSEN VORNEHMLICH
LYRISCHES WERK DIE RUMÄNISCHE LITERATUR UNSERER
ZEIT UM EINEN IM HÖCHSTEN MASSE ORIGINELLEN
UND WESENTLICHEN ASPEKT BEREICHERT

EINE DICHTUNG, DIE AUS VIELFÄLTIGEN BLICKWINKELN
EINE NEUE SCHAU DER WIRKLICHKEIT ZU VERMITTELN
SUCHT UND DAMIT EIN WELTBILD, WORIN DER MENSCH
ALLE GESCHÖPFE UND DINGE SICH WECHSELSEITIG
BETRACHTEN. SCHÖPFEND AUS URMOTIVEN
RUMÄNISCHEN DENKENS UND RUMÄNISCHER VOLKS-
DICHTUNG TUN STĂNESCUS GEDICHTE IN IHREN
METAPHERN DIE EINHEIT ALLEN LEBENS AUF DIESER
ERDE DAR, INDEM JEDE TRENNUNG, JEDER ABSCHIED
AUCH EINE WIEDERGEBURT IST. SO STEHEN SIE
LETZTLICH SYMBOLHAFT FÜR DAS SCHICKSAL DES
RUMÄNISCHEN VOLKES.

DIESE URKUNDE IST AUSGESTELLT
AM TAGE DER FEIERLICHEN ÜBERGABE DES PREISES

Nichita scria mereu, împărţea versuri pe şerveţele şi uneori pe pachete de ţigări, era un generos, un risipitor de poezie şi flori.

- In 1975 primeşte **PREMIUL INTERNAŢIONAL HERDER.**
- **Cu banii primiţi cumpără flori albe şi mov pentru toate femeile coloniei româneşti din Viena şi răspândeşte lalelele negre pe strada pe care a locuit Eminescu.**

Decernarea Premiului de poezie “**Premiul Cununa de aur**” la Struga (1982), în Iugoslavia

- Critica literară i-a apreciat mereu opera, Academia Suedeză propunându-l în 1980 pentru **PREMIUL NOBEL.**

Observaţie: *PREMIUL NOBEL PENTRU LITERATURĂ (2009) a fost obţinut de scriitoarea germană de origine română Herta Muller, care a fost recompensată pentru onestitatea prozei în care descrie un peisaj al dezrădăcinării*

Scriitori români propuşi pentru Premiul Nobel:

- Lucian Blaga (1965)
- Liviu Rebreanu
- Nichita Stănescu (1980)
- Marin Sorescu
- Herta Muller (2009 – *obţine PREMIUL NOBEL PENTRU LITERATURĂ*
- Mircea Cărtărescu (2012)

Aniversare- 50 de ani

. La 31 martie 1983, *împlinirea a 50 de ani* a poetului, este aproape o *sărbătoare natională* în lumea artei si literaturii. Este omagiat în toate revistele literare româneşti

La Cenaclul Flacăra – cu Adrian Păunescu

- **1983 Ascunde faţă de toţi semnele maladiei sale şi afişează un optimism de care şi medicii sunt uimiţi, admirând rezistenţa sa extraordinară.**
- **Continuă să apară traduceri ale poeziilor sale peste hotare, în mod special în Iugoslavia unde va avea o criză foarte gravă, necesitând intervenţia medicilor.**

Despre naşterea lui Nichita ne-a vorbit cel mai bine Nichita în ultimul lui volum de poeme în proză şi de aforisme „Respirări“. Murind, sau mai exact renăscându-se prin moarte întru nemurire, ultimul cuvânt pe care l-a rostit a fost *Respir!*
Doctorul de gardă de la Spitalul de urgenţă unde Nichita intrase pe picioarele lui… Doctorul acela s-a luptat cât i-a stat în puteri cu moartea poetului, i-a strigat: *Respiră, respiră adânc!* Şi Nichita i-a răspuns: *Res-pir…!!!*

- Are o nouă criză, murind de ciroză.

A fost înmormântat la cimitirul Bellu, la picioarele mormintelor lui Eminescu şi lui Caragiale.

“Poetul nu are biografie: biografia lui este de fapt propria lui operă, mai bună sau mai rea, mai măreaţă sau mai puţin măreaţă."

Cititorii îl identifică pe numele mic, Nichita, într-un semn de apropiere şi afecţiune de care nici un alt scriitor român nu s-a mai bucurat.

Gând 13

De poeţi numai de bine, ca să zicem aşa.